

คำวินิจฉัยของ นายผัน จันทรปาน ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๕/๒๕๕๕

วันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๕๕

เรื่อง นายทะเบียนพรรคการเมืองขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคสังคมนิยมไทย

ความเป็นมาและข้อเท็จจริง

๑. นายทะเบียนพรรคการเมืองมีหนังสือ ลงวันที่ ๕ เมษายน ๒๕๕๔ ยื่นคำร้องลงวันที่เดียวกัน ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคสังคมนิยมไทย ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง กรณีพรรคสังคมนิยมไทยไม่ได้นำรายงานการดำเนินงานของพรรคในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๓ ให้นายทะเบียนพรรคการเมืองทราบภายในเดือนมีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๔ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าว มาตรา ๓๕

๒. ศาลรัฐธรรมนูญในคราวประชุมเมื่อวันที่ ๒๔ เมษายน ๒๕๕๔ มีมติให้รับคำร้องไว้ดำเนินการตามข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๕๑ ข้อ ๑๐ และให้รับไว้พิจารณาวินิจฉัยต่อไป ด้วยคะแนนเสียงเอกฉันท์ (๑๓ คน) พร้อมทั้งส่งสำเนาคำร้องให้พรรคสังคมนิยมไทย ยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับสำเนาคำร้อง

๓. พรรคสังคมนิยมไทย (โดยนายมงคล บานเย็น หัวหน้าพรรค) มีหนังสือลงวันที่ ๑๓ กรกฎาคม ๒๕๕๔ ถึงประธานศาลรัฐธรรมนูญ ชี้แจงว่า ตามข้อบังคับของพรรคสังคมนิยมไทย ข้อ ๒๕ ระบุว่า “เมื่อกรรมการบริหารพรรคลาออกสองในสามของกรรมการบริหารพรรคที่มีอยู่เดิมทั้งหมด ให้ถือว่า กรรมการบริหารพรรคหมดสภาพการเป็นกรรมการทั้งหมด และให้กรรมการบริหารพรรคที่ไม่ได้ลาออก รักษาการ และจัดให้มีการประชุมใหญ่เพื่อเลือกตั้งคณะกรรมการบริหารพรรคชุดใหม่ภายใน ๕๐ วัน” และปรากฏข้อเท็จจริงว่า คณะกรรมการบริหารพรรคสังคมนิยมไทยเดิมมีทั้งหมด ๑๘ คน ได้ลาออกไปแล้ว ๑๒ คน (๓ ครั้ง) ครั้งสุดท้ายเมื่อวันที่ ๒ กรกฎาคม ๒๕๕๓ ซึ่งนายทะเบียนพรรคการเมืองได้ตอบรับ เมื่อวันที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๕๓ หลังจากนั้น วันที่ ๒๓ ตุลาคม ๒๕๕๓ พรรคได้จัดประชุมใหญ่ เพื่อเลือกตั้งกรรมการบริหารพรรคชุดใหม่ แล้วเสนอต่อนายทะเบียนพรรคการเมือง แต่นายทะเบียนพรรคการเมืองไม่ตอบรับ จนถึงเดือนมีนาคม ๒๕๕๔ ก็ยังไม่ตอบรับ จึงเข้าใจว่า เมื่อนายทะเบียนพรรคการเมืองไม่ตอบรับการประชุมใหญ่เพื่อเลือกตั้งกรรมการบริหารพรรคชุดใหม่ เมื่อวันที่ ๒๓ ตุลาคม ๒๕๕๓ ตนเองยังไม่เป็นหัวหน้าพรรคสังคมนิยมไทยโดยสมบูรณ์ และไม่อยู่ในฐานะที่จะปฏิบัติตาม

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง ฯ มาตรา ๓๕ ได้ ซึ่งเป็นผลทำให้ นายทะเบียนพรรคการเมืองเสนอเรื่องขอให้ยุบพรรคสังคมนิยม ด้วยความที่เข้าใจอย่างนี้ จึงขอความเมตตา กรุณาจากศาลรัฐธรรมนูญอย่ายุบพรรคสังคมนิยม เพื่อจะได้ดำเนินกิจกรรมทางการเมืองต่อไป

๔. ศาลรัฐธรรมนูญในคราวประชุมเมื่อวันที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๕๔ มีมติให้รับคำชี้แจง แก้อีกกล่าวหาของพรรคสังคมนิยมรวมไว้ในสำนวน และได้ส่งสำเนาคำชี้แจงดังกล่าวให้นายทะเบียน พรรคการเมืองทราบ หากประสงค์จะชี้แจงเพิ่มเติมให้ยื่นต่อศาลรัฐธรรมนูญต่อไป

๕. นายทะเบียนพรรคการเมืองยื่นคำร้อง (คำชี้แจงเพิ่มเติม) ลงวันที่ ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๔ พร้อมเอกสารประกอบ ชี้แจงต่อศาลรัฐธรรมนูญว่า

๕.๑ พรรคสังคมนิยมมีปัญหาความขัดแย้งภายในอย่างรุนแรง ระหว่างนายมงคล บานเย็น หัวหน้าพรรค กับนายสมใจ วงเวียน รองหัวหน้าพรรค และนายสุขุม วงเวียน เลขาธิการพรรค ไม่สามารถดำเนินกิจการของพรรคให้เป็นไปตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมืองได้ หลายประการ เช่น การจัดทำรายงานการดำเนินกิจการของพรรคการเมืองในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๒ ตามนัยมาตรา ๓๕ และการจัดทำงบการเงินของพรรคการเมือง ตามนัยมาตรา ๔๐ ซึ่งนายมงคล บานเย็น หัวหน้าพรรค และนายสมใจ วงเวียน รองหัวหน้าพรรค ยื่นต่อนายทะเบียนการเมือง เป็น ๒ ฉบับ มีการจัดประชุมใหญ่เพื่อเลือกตั้งคณะกรรมการบริหารพรรค เป็น ๒ คณะ โดยหัวหน้าพรรคและ รองหัวหน้าพรรค ทั้งนี้ ความขัดแย้งดังกล่าวยังไม่ได้รับการเยียวยาแต่อย่างใด

๕.๒ กรณีที่นายมงคล บานเย็น หัวหน้าพรรคสังคมนิยม ชี้แจงว่า ยังไม่เป็นหัวหน้าพรรค โดยสมบูรณ์ เนื่องจากนายทะเบียนพรรคการเมืองยังไม่ตอบรับการเปลี่ยนแปลงคณะกรรมการบริหารพรรค ตามมติที่ประชุมใหญ่เมื่อวันที่ ๒๓ ตุลาคม ๒๕๕๓ นั้น คำชี้แจงของพรรคสังคมนิยมดังกล่าวยังมีความคลาดเคลื่อน เนื่องจากข้อบังคับพรรคสังคมนิยม พ.ศ. ๒๕๕๒ ข้อ ๒๕ วรรคหนึ่ง (๑๐) กำหนดให้คณะกรรมการบริหารพรรคพ้นจากตำแหน่งทั้งคณะ เมื่อตำแหน่งกรรมการบริหารพรรคว่างลงสองในสาม และวรรคห้า กำหนดว่า กรณีที่มีเหตุให้คณะกรรมการบริหารพรรคพ้นจากตำแหน่ง ทั้งคณะ ให้คณะกรรมการบริหารพรรคที่พ้นจากตำแหน่งอยู่ในตำแหน่งปฏิบัติหน้าที่ต่อไป จนกว่า นายทะเบียนพรรคการเมืองจะตอบรับการเปลี่ยนแปลงคณะกรรมการบริหารพรรคชุดใหม่ ดังนั้น นายมงคล บานเย็น หัวหน้าพรรคสังคมนิยมจึงยังคงปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งหัวหน้าพรรคสังคมนิยม ต่อไปตามข้อบังคับพรรค ซึ่งข้อเท็จจริงนี้ หัวหน้าพรรคสังคมนิยมทราบอยู่แล้วว่า คณะกรรมการ บริหารพรรคที่พ้นจากตำแหน่งทั้งคณะยังต้องปฏิบัติหน้าที่ต่อไป จนกว่านายทะเบียนพรรคการเมือง จะตอบรับการเปลี่ยนแปลงคณะกรรมการบริหารพรรคชุดใหม่ โดยได้ดำเนินการจัดประชุมใหญ่สามัญ

ประจำปี ๒๕๕๒ ครั้งที่ ๑/๒๕๕๓ เมื่อวันที่ ๒๓ ตุลาคม ๒๕๕๓ เพื่อเลือกตั้งคณะกรรมการบริหารพรรคชุดใหม่ และแจ้งต่อนายทะเบียนพรรคการเมือง ตามหนังสือลงวันที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๓ ซึ่งเป็นการปฏิบัติหน้าที่หัวหน้าพรรคสังคมไทย

๕.๓ สำหรับเอกสารประกอบ จำนวน ๓๓๔ แผ่น สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

๕.๓.๑ เอกสารหมายเลข ๑ (ประกอบคำชี้แจง ข้อ ๕.๑) มี ๒๓ ชุด สรุปได้ดังนี้

(๑) นายทะเบียนพรรคการเมืองได้รับแจ้งการจัดตั้งพรรคสังคมไทยไว้ในทะเบียนพรรคการเมือง เมื่อวันที่ ๓ กันยายน ๒๕๕๒ โดยมีคณะกรรมการบริหารพรรค จำนวน ๑๘ คน

(๒) การดำเนินกิจการของพรรคตามกฎหมาย

(๒.๑) การเปลี่ยนแปลงรายการชื่อตัวของเลขานุการพรรค ๒ ครั้ง และกรรมการบริหารพรรค ลาออก ๓ ครั้ง ซึ่งนายทะเบียนพรรคการเมืองได้ตอบรับการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวแล้ว

(๒.๒) การจัดตั้งสาขาพรรค ภาคละ ๑ สาขา ซึ่งนายทะเบียนพรรคการเมืองได้รับรองแล้ว

(๓) การดำเนินกิจการของพรรคที่ไม่เป็นไปตามกฎหมาย

(๓.๑) การแจ้งเปลี่ยนแปลงกรรมการบริหารพรรค นายสมใจ วงเวียน รองหัวหน้าพรรค ทำหน้าที่แทนหัวหน้าพรรคสังคมไทย ลงนามในหนังสือถึงนายทะเบียนพรรคการเมือง โดยไม่ได้รับมอบหมายจากหัวหน้าพรรค จำนวน ๓ ครั้ง

- ครั้งที่หนึ่ง เมื่อวันที่ ๔ มกราคม ๒๕๕๓ แจ้งนายทะเบียนว่า กรรมการบริหารพรรคลาออกจากตำแหน่ง ๕ คน แต่เมื่อนายทะเบียนตรวจสอบพบว่า ยังไม่มีหนังสือมอบหมายจากหัวหน้าพรรค จึงได้ขอให้ส่งหนังสือมอบหมายทำการแทน ซึ่งก็ได้รับแจ้งจากหัวหน้าพรรค (นายมงคล บานเย็น) ว่าไม่เคยมีหนังสือมอบอำนาจ

ต่อมาหัวหน้าพรรคก็มีหนังสือลงวันที่ ๒๘ มกราคม ๒๕๕๓ แจ้งนายทะเบียนว่า กรรมการบริหารพรรคลาออกจากตำแหน่ง ๘ คน ซึ่งหากแจ้งว่า กรรมการบริหารพรรค ลาออก ๕ คน จะมีผลทำให้คณะกรรมการบริหารพรรคพ้นจากตำแหน่งทั้งคณะ ตามข้อบังคับพรรคสังคมไทย ข้อ ๒๕ (๑๐)

- ครั้งที่สอง เมื่อวันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓ แจ้งนายทะเบียนว่า คณะกรรมการบริหารพรรคได้มีมติในคราวประชุม ครั้งที่ ๑/๒๕๕๓ เมื่อวันที่ ๘ มกราคม ๒๕๕๓ ให้จัดประชุมใหญ่สามัญประจำปี ครั้งที่ ๑/๒๕๕๓ ในวันที่ ๑๖ มกราคม ๒๕๕๓

และที่ประชุมใหญ่สามัญประจำปี ได้มีมติเลือกตั้งคณะกรรมการบริหารพรรคชุดใหม่ จำนวน ๓๑ คน ให้ยกเลิกนโยบายและข้อบังคับพรรคเดิม (พ.ศ. ๒๕๕๒) และให้ใช้นโยบายและข้อบังคับพรรคใหม่ (พ.ศ. ๒๕๕๓)

ต่อมานายทะเบียน มีหนังสือเรียกหัวหน้าพรรค รองหัวหน้าพรรค เลขานุการพรรค และกรรมการที่ขอลาออก จำนวน ๕ คน รวม ๑๒ คน มาให้ถ้อยคำ ปรากฏว่ามีผู้มาให้ถ้อยคำ ๘ คน (นายมงคล ๑ และกรรมการบริหารพรรค อีก ๓ คน ไม่มา) โดย ๖ คน ยืนยันว่าได้มีหนังสือขอลาออกจากตำแหน่งกรรมการบริหารพรรคจริง

- ครั้งที่สาม เมื่อวันที่ ๔ เมษายน ๒๕๕๓ แจ้งนายทะเบียน ขอให้นายทะเบียนทบทวน (ยกเลิก) การสั่งการที่ขอให้พรรคส่งหนังสือมอบอำนาจของหัวหน้าพรรค ให้แก่รองหัวหน้าพรรค และตอบรับการเปลี่ยนแปลงคณะกรรมการบริหารพรรค ตามมติที่ประชุม เมื่อวันที่ ๑๖ มกราคม ๒๕๕๓ พร้อมทั้งขอให้ดำเนินคดีอาญากับนายมงคล ๑ ฐานแจ้งข้อความอันเป็นเท็จ ต่อนายทะเบียน

อย่างไรก็ตาม นายทะเบียนถือตามหนังสือยืนยันของ นายมงคล ๑ หัวหน้าพรรค (ลงวันที่ ๒๘ มกราคม ๒๕๕๓) ที่ยืนยันว่า กรรมการบริหารพรรคสังคมไทย ลาออกจากตำแหน่งเพียง ๘ คน ประกอบกับข้อเท็จจริงจากการสอบสวนก็ฟังเป็นที่ยุติว่า กรรมการบริหารพรรคยืนยันลาออก จำนวน ๘ คน จึงตอบรับการเปลี่ยนแปลงกรรมการบริหารพรรคสังคมไทย ที่ลาออกจำนวน ๘ คน รวมทั้งได้มีหนังสือแจ้งนายสมใจ ๑ รองหัวหน้าพรรคทราบ อันเป็นเหตุให้นายสมใจ ๑ ยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาด กรณีนายทะเบียนไม่ตอบรับการเปลี่ยนแปลง กรรมการบริหารพรรค จำนวน ๕ คน ตามที่ตนมีหนังสือแจ้งไป (กรณีนี้ศาลรัฐธรรมนูญ มีคำสั่งเรื่อง พิจารณาที่ ๕๕/๒๕๕๓ ลงวันที่ ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๕๓ ไม่รับคำร้องของนายสมใจ ๑ ไว้ดำเนินการ เพราะรัฐธรรมนูญมิได้บัญญัติให้สิทธิแก่ผู้ร้องยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยได้โดยตรง ประกอบกับข้อเท็จจริงตามคำร้อง มิได้ดำเนินการและปฏิบัติให้ครบถ้วนตามที่กฎหมายบัญญัติ)

(๓.๒) การจัดทำงบการเงินของพรรคการเมือง ตามพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง ๑ มาตรา ๔๐ แจ้งต่อนายทะเบียนพรรคการเมือง จำนวน ๒ ฉบับ

- ฉบับที่หนึ่ง เมื่อวันที่ ๑๓ มิถุนายน ๒๕๕๓ นายสมใจ ๑ รองหัวหน้าพรรคทำหน้าที่แทนหัวหน้าพรรคสังคมไทย ลงนามหนังสือส่งงบการเงินโดยแจ้งนายทะเบียนว่า ได้มีการจัดประชุมคณะกรรมการบริหารพรรค ครั้งที่ ๒/๒๕๕๓ เมื่อวันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๕๓ โดยมี

นายสมใจ ฯ เป็นประธานที่ประชุม (ที่ประชุมมีมติรับรองและให้เสนองบการเงินต่อที่ประชุมใหญ่สามัญประจำปี เพื่อพิจารณาอนุมัติต่อไป) และต่อมาได้จัดประชุมใหญ่สามัญประจำปี ครั้งที่ ๒/๒๕๕๓ เมื่อวันที่ ๑๔ พฤษภาคม ๒๕๕๓ มีนายสมใจ ฯ เป็นประธานที่ประชุม (ที่ประชุมมีมติอนุมัติงบการเงินประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๒)

- ฉบับที่สอง เมื่อวันที่ ๒๓ มิถุนายน ๒๕๕๓ นายมงคล ฯ หัวหน้าพรรคสังคมนิยมไทย ลงนามหนังสือส่งงบการเงิน โดยแจ้งนายทะเบียนว่า พรรคได้จัดประชุมใหญ่สามัญประจำปี ๒๕๕๒ เมื่อวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๕๓ โดยมีตนเองเป็นประธาน และได้อนุมัติงบการเงินประจำปี ๒๕๕๒ ด้วย

นายทะเบียนพรรคการเมือง จึงมีหนังสือแจ้งนายมงคล ฯ หัวหน้าพรรค และนายสมใจ ฯ รองหัวหน้าพรรค ให้ชี้แจงข้อเท็จจริงว่า จะให้ถืองบการเงินฉบับใดเป็นฉบับที่ถูกต้อง ปรากฏว่า ทั้งสองคนมีหนังสือชี้แจงต่อนายทะเบียนในเชิงขัดแย้งกันโดยตลอด

(๔) การแก้ไขปัญหาภายในพรรค คณะกรรมการที่ปรึกษานายทะเบียนพรรคการเมือง ในคราวประชุมเมื่อวันที่ ๑๐ สิงหาคม ๒๕๕๓ มีมติมอบให้สำนักงานคณะกรรมการเลือกตั้งรวบรวมปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินการของพรรคสังคมนิยมไทยเพื่อพิจารณายื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญ ขอให้มียุบพรรคสังคมนิยมต่อไป

๕.๓.๒ เอกสารหมายเลข ๒ (ประกอบคำชี้แจง ข้อ ๕.๒) เป็นหนังสือของพรรคสังคมนิยมไทย ลงวันที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๓ ซึ่งลงนามโดยนายมงคล บานเย็น ในฐานะรักษาการหัวหน้าพรรคสังคมนิยมไทย ถึงนายทะเบียนพรรคการเมืองแจ้งว่า ได้แก้ปัญหาต่างๆ ภายในพรรคเรียบร้อยแล้ว จึงขอส่งเอกสารต่างๆ เพื่อดำเนินการต่อไป ได้แก่ รายงานการประชุมใหญ่สามัญประจำปี ๒๕๕๒ เมื่อวันที่ ๒๓ ตุลาคม ๒๕๕๓ รายชื่อและประวัติกรรมการบริหารพรรคชุดใหม่ และรายชื่อสมาชิกพรรคผู้ร่วมประชุม ซึ่งนายทะเบียนพรรคการเมืองได้ตรวจสอบแล้ว เห็นว่า ยังไม่ครบถ้วนสมบูรณ์ จึงมีหนังสือลงวันที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๓ ขอให้หัวหน้าพรรคสังคมนิยมไทยจัดส่งเอกสารเพิ่มเติม ต่อมานายมงคล ฯ ในฐานะรักษาการหัวหน้าพรรคสังคมนิยมไทย มีหนังสือลงวันที่ ๑๓ มีนาคม ๒๕๕๔ ส่งเอกสารเพิ่มเติมตามที่นายทะเบียนขอให้จัดส่ง และชี้แจงกรณีที่ไม่อาจจัดส่งเอกสารบางรายการให้แก่นายทะเบียนได้ในที่สุดนายทะเบียนพิจารณาแล้วเห็นว่า เนื่องจากพรรคสังคมนิยมไทยไม่ได้จัดส่งสำเนาเอกสารที่เกี่ยวข้องหลายรายการให้นายทะเบียน โดยอ้างว่าเอกสารดังกล่าวได้หายไปหาไม่พบ ทำให้ไม่มีเอกสารที่จะให้ตรวจสอบได้ว่า พรรคสังคมนิยมไทยมีการดำเนินการตามข้อบังคับพรรคสังคมนิยมไทย พ.ศ. ๒๕๕๒ หรือไม่ จึงมีหนังสือลงวันที่ ๕ เมษายน ๒๕๕๔ แจ้งไม่ตอบรับการเปลี่ยนแปลงข้อบังคับพรรคและคณะกรรมการบริหารพรรคสังคมนิยมไทย และยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อขอให้มียุบพรรคสังคมนิยมไทย

๖. ศาลรัฐธรรมนูญในคราวประชุมเมื่อวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๕๔ มีมติให้รับคำร้อง (คำชี้แจงเพิ่มเติม) ของนายทะเบียนพรรคการเมือง ลงวันที่ ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๔ รวมไว้ในสำนวน

ข้อพิจารณาและคำวินิจฉัย

จากข้อเท็จจริงดังกล่าว เห็นว่านายทะเบียนพรรคการเมือง ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคสังคมนิยมไทย เพราะพรรคสังคมนิยมไทยไม่ได้รายงานการดำเนินกิจการของพรรคในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๓ ให้นายทะเบียนพรรคการเมืองทราบ ภายในเดือนมีนาคม ๒๕๕๔ ตามมาตรา ๓๕ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง ฯ การชี้แจงต่อศาลรัฐธรรมนูญ ตามหนังสือลงวันที่ ๑๓ กรกฎาคม ๒๕๕๔ หัวหน้าพรรคสังคมนิยมไทย (นายมงคล บานเย็น) ไม่ได้โต้แย้งหรือต่อสู้ในประเด็นเรื่องการไม่รายงานการดำเนินกิจการของพรรคในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๓ กลับยกประเด็นเรื่องนายทะเบียนพรรคการเมืองไม่ตอบรับการเปลี่ยนแปลงคณะกรรมการบริหารพรรคชุดใหม่ตามผลการประชุมใหญ่สามัญประจำปี ๒๕๕๒ อ้างว่า ทำให้ตนเข้าใจว่า ไม่เป็นหัวหน้าพรรคสังคมนิยมไทยโดยสมบูรณ์ และไม่อยู่ในฐานะที่จะปฏิบัติตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง ฯ มาตรา ๓๕ มาเป็นข้อต่อสู้ซึ่งถือว่าเป็นคนละประเด็น เพราะข้อบังคับพรรคสังคมนิยมไทย พ.ศ. ๒๕๕๒ ข้อ ๒๕ ซึ่งกำหนดให้คณะกรรมการบริหารพรรคที่ต้องพ้นจากตำแหน่งทั้งคณะ เพราะมีตำแหน่งกรรมการบริหารพรรคว่างลงสองในสาม ยังคงต้องอยู่ในตำแหน่งเพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่อไป เพราะนายทะเบียนพรรคการเมือง ยังไม่ได้ตอบรับการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว จะเห็นได้จากหลักฐานที่ นายมงคล บานเย็น ได้ลงนามในฐานะผู้รักษาการในตำแหน่งหัวหน้าพรรคสังคมนิยมไทยถึงนายทะเบียนพรรคการเมือง ๒ ฉบับคือ ฉบับลงวันที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๓ เรื่องส่งรายงานการประชุมใหญ่สามัญประจำปี ฉบับลงวันที่ ๑๓ มีนาคม ๒๕๕๔ เรื่องจัดส่งเอกสารเพิ่มเติมและขอชี้แจง จึงแสดงว่า นายมงคล บานเย็น ทราบดีว่าตนอยู่ในฐานะใด การต่อสู้จึงฟังไม่ขึ้น

อนึ่ง การที่รัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๗ เปิดโอกาสให้การจัดตั้งพรรคการเมืองเป็นเสรีภาพขั้นพื้นฐาน ที่บุคคลจะรวมตัวกันจัดตั้งเป็นพรรคการเมืองเพื่อสร้างเจตนารมณ์ทางการเมืองของประชาชน เป็นสิ่งเสริมให้เกิดพรรคการเมืองได้ง่าย เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนมีทางเลือกที่จะสนับสนุนพรรคการเมืองที่มีอุดมการณ์เพื่อประชาชน พรรคการเมืองนั้นๆ ควรบริหารพรรคอย่างมีประสิทธิภาพ อย่างน้อยต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง ฯ อย่างเคร่งครัด เพราะตัวกฎหมายเกี่ยวกับเรื่องข้อปฏิบัติของพรรคการเมืองมีความชัดเจนอยู่แล้ว ประกอบกับในทางปฏิบัติ นายทะเบียนพรรคการเมือง จะทำคู่มือปฏิบัติงาน มีการประชุมชี้แจงอยู่เสมอ การทำงานด้านพรรคการเมือง ต้องการมาตรฐานสูง การตรวจสอบจึงจำเป็นต้องใช้มาตรการที่เคร่งครัด เพื่อให้พรรคการเมืองมีประสิทธิภาพดังกล่าวแล้ว

ด้วยเหตุดังกล่าวจึงวินิจฉัยให้ยุบพรรคสังคมไทย ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
ว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง

นายผัน จันทรปาน
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ